

LAINA Laadukas arki on sekä pitovoima- että vetovoimatekijä. Sillä on usein merkitystä, kun ihminen miettii, mihin kotinsa perustaa. Laitilan tuleva kunnanjohtaja **Lauri Kattelus** *Laitilan Sanomissa*

LUKIJAILTA

LAINA Yrittäjät välttelevät mainehaittaa, koska tuikin on kohdistunut myös paljon negatiivista huomiota. Elinkeinoasioiden päällikkö **Lassi Rosala** *Turun Sanomissa*

SENNI VALIOLA

Jyrsijän on koettava paikka riittävän turvallisesti ruokailua varten. Loimaalaisen **Mika Tuomola** on tehnyt itse automaattiloukkulle suoja-laikon. Olemassa on myös valmiiksi tehtyjä suoja-laikoita loukkulle.

Nappia painamalla näkee, montako kertaa loukku on lauennut. Yksi patruuna lauukea 24 kertaa, minkä jälkeen patruuna vaihdetaan.

Myrkyttömällä jyrsijätorjunnalla säästää koti- ja luonnoneläimiä

Jyrsijät levittävät tehokkaasti tautteja, mutta ne voivat aiheuttaa myös muuta vahinkoa. Esimerkiksi tulipalon tai vesivahingon syömällä johtoja, tai tuhota kimisteistöjen rakenteita sekä jyrsiä pihajiritistä löytyviä esineitä.

Jyrsijät eivät maastasta loppu, sitä on turha yrittää. Vähentäminen kuitenkin on mahdollista. Tärkeintä on pitää ympäristö sellaisena, että siellä ei ole suojaa tai ravintoa jyrsijöille, broileritilaa pitävä loimaalainen **Mika Tuomola** tietää.

Tuomola luopui myrkytysten käytöstä viime talvena jouduttuaan käymään kotirannassa päivätyksessä, kun se oli päässyt syömään myrkyä, jota jyrsijät olivat kuljettaneet syöttilaattakoiden ulkopuolelle. Myrkyttömällä torjunnalla säästää kotieläinten lisäksi luonnon-eläimiä, sillä jyrsijöitä syövässä eläimissä on lähes aina myrkyämiä. Ei myrkytysten käyttö ole vaaratonta ihmisillekään. Myrkyä voi ottaa silmiin tai hirttalesyöt voivat pöhlätä, jolloin haitallisia aineita päätyy hengitysteistä eläimistöön.

Tuomolan broileritilalla käytetään automaattiloukkuja, joiden laukaisimet toimivat hiilidioksidilla. Yksi patruuna viritteää loukun 24 kertaa, minkä jälkeen se vaihdetaan. Lauktion kyjässä oleva laskuri näyttää, montako kertaa loukku on lauennut.

Automaattisyötön ansiosta tuoretta syöttä on aina saatavilla. Myös tavallisessa syöttilaitoksessa voidaan käyttää samaa syöttäinetta torjunnan tarpeen kartoittamiseksi. Tuomola neuvoo, että talvisin myös lumijäljet ovat helppo tapa havainnoida mitä ympäristössä liikkuu.

KESÄLLÄ jyrsijäpaineen ollessa pienempi riittää monesti, että pitää pihan siistinä. Syksyllä yöpakkasten tultua Tuomola alko hankkia automaattiloukkuja lisää, koska silloin jyrsijät

Laikon kanssa säänkestävä automaattiloukku on helppo asentaa ja tarvittaessa liikutella paikasta toiseen. Se ei myöskään lennä tuulussa, kuten esimerkiksi syöttilaitot. Ansa tulee asentaa niin, että sinne on pitkä ja suojattu sisäänkäynti.

lähtevät liikkeelle ja hakeutuvat rakennuksiin suojaan. Hän kehui automaattiloukun sopivan kaikille maatioille, miksi ei kotitalouksinkin.

Käyttö on myrkytystä helpompaa. Syöttäin ja patruuna kestävätkä kauemmin kuin myrkytysyötit. Automaattiloukku tappaa jyrsijän heti, jolloin se saadaan pois tekemästä tuhoja. Aion laittaa syksyllä myös kotipihani automaattiloukkuja. Loukku kannattaa laittaa ulos, jotta raatoa ei joudu itse siivoamaan,

vaan luonto hoitaa sen.

Loukut kannattaa sijoittaa jyrsijöiden reitille, kuten seinien vierustoilte. Rotat liikkuvat melko isolla alueella. Hiiret seen sijaan liikkuvat pienemmällä alueella, jolloin loukkuja tarvitaan määrällisesti enemmän.

Loukkuun ei tulisi koskea paljain käsin, koska siihen jää ihmisen hajua. Kertakäyttö-käsineet ovat parhaat loukkujen käsittelemiseen. Myös kuolleita jyrsijöitä käsitellessä on käytettävä suoja-käsineitä ja tarvittaessa muita suojaamia.

SATAFOOD Kehittämisyhdistyksen ja HKScan Finland Oy:n Broilerin hyvinvointia kehittä-mällä kilpailukykyä alkutuotantoon -hanke teki sopimustuotantotiloille hyödynnettäväksi haittaeläintorjuntasuunnitelmalomakkeet, jotta tarttuvien tautten levittämisestä siipikarjailoilla voidaan minimoida.

Mika Tuomolan tila on yksi HKScanin sopimustuotantotiloista. Tilan haittaeläintorjuntasuunnitelmassa on mainittu, että syötit kiertetään vähintään kerran kuukaudessa. Automaattiloukkujen ollessa tilalla suhteellisen uusi asia Tuomola on seurannut niitä mielellään.

Tuomolan broileritilalla hyödynnetään myös biologista torjuntaa. Makasiinin päädysssä olevissa tuulihaukkanpesissä on riittänyt asukkaita vuositain. Isäntä on veistellyt lisäksi pöllöpönttöjä, jotka on tarkoitettu laittaa broilerihallien vieressä sijaitsevaan metsään.

Muun muassa lehtopöllö on paikkauskolinen ja saatava viihtyä maatieläinparistossaan kotitalon viereen en kuitenkaan pöntön asennusta suosittelen, sillä pöllöt voivat puo-lustaa pesä aggressiivisesti.

Senni Valiola

Satafood Kehittämisyhdistys ry

Koronasta koppia

Poikkeuksellisen korona-kevään jälkeen voimme vihdoin huoah-taa helpotuksesta. Poikkeusolot on voitu purkaa ja suurelta osin voidaan pian palata normaalioloihin. Samaan aikaan pidämme tietenkin mielessä, että koronapandemian uusia aaltoja voi vielä olla tulossa ja toki edelleen huolehdimme hygieniasta sekä pidämme yllä turvavälejä.

Maailkuun puolivälissä korona-viruspandemian takia alkanneiden poikkeusolojen ja niistä johtuneiden rajoitustoimien takia me kaikki olemme eläneet hyvin poikkeuksellisen kevään välitellen kontakteja muihin ihmisiin. Rajoitustoimet onneksi onnistuvat varsinkin hyvin ja pyrytimme Suomessa ehkäisemään epidemian leviämistä tehokkaasti ja suojaamaan etenkin riskiryhmiä.

Rajoitustoimilla on kuitenkin ollut paljon muita vaikutuksia. Etenkin ikäihmiset ja monet riskiryhmien kuuluvat ovat kärsineet kovasti siitä, että ovat olleet lähes täysin eristyksissä muista ihmisistä. Moini on joutunut lomautetuksi tai mahdollisuudet ansaita toimeentuloa ovat muuttaneet tavoitteen ulkopuolelle. Useat yritykset ovat kärsineet suuria tappioita. Etenkin majoitus-, matkailu- tai ravintola-alan yrityksiltä saattoi lähes koko liikevaihto sulata pois melkein päädessä yössä.

Rajoitustoimilla on ollut myös positiivisia vaikutuksia. Ihmiset ovat alkaneet harrastaa ulkoilkuun ja luonnoissa liikunnista niin paljon, että suosituimmilla alueilla on ollut väkeä jopa ruuhkaksi asti. Lukemisharrastus on lisääntynyt ja monet ovat alkaneet kuunnella äänikirjoja. *Koiramme*-lehden mukaan kotirannuista on ollut kova kysyntä. Monet ovat ajatelleet, että etätyöväikkojen ohessa voisi samalla huolehtia kotirannuustakin.

Maailman ylikulutuspäivä on koronan rajoitustoimien takia siirtynyt peräti kolme viikkoa eteenpäin eli elokuun 22. päivään. Maailman ylikulutuspäivä on se päivä, jolloin maapallon ihmisten kulutus ylittää YK:n tilastotietojen perusteella maapallon kyvyn tuottaa uusiutuvia luonnonvaroja ja käsitellä hiilidioksidipäästöjä vuoden aikana. Koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen takia ekologisen jalanjälkemme arvioidaan pienenevän noin yhdeksän prosenttia.

Tästä kaikesta kannattaa ottaa opiksi. Pidetään huolta lähimmäisistä. Harrastetaan jatkossakin ulkoilua ja lukemista. Matkailaan ulkomaiden sijaan kotimaassa. Käydään museoissa, ravintoloissa, hotelleissa ja käytetään kotimaisen yrittäjien palveluita ja tuotteita. Näin voimme osaltamme helpottaa alan yrittäjien ja työntekijöiden vaikeuksia, jotta korona saisi aikaa. Samalla lentomatkailun aiheuttamat hiilidioksidipäästöt vähenevät ja ehkäpä ylikulutuspäivämme siirtyy myös jatkossa eteenpäin.

Eeva-Johanna Eloranta

kansanedustaja (sd)